

Světelný smog

Čtyřicet procent z 1,4 milionu pouličních lamp svítí v Česku zbytečně, říká astronom Pavel Suchan.

ROZHOVOR
str. 10–11

Nedostatek kantorů

Ředitelé škol v krajních případech musejí znovu zaměstnávat i učitele bez pedagogické kvalifikace.

UDÁLOSTI
str. 2

CZK/EUR • 26,125/+0,005 Kč **CZK/USD** • 22,099/+0,024 Kč **PX** • 1010,59/–0,43% **EURO STOXX 50** • 3458,01/–0,56% **ZLATO** • 1269,60 \$/–0,11%

KOMENTÁŘ: ODVRÁCENÁ STRANA ČESKÝCH REKORDŮ / str. 12

Krátce

Kellnerovi usychá český realitní byznys

Skupina PPF loni v Česku uskutečnila jedinou realitní investici. Velkých projektů se naopak zbavila. Objem realitních investic skupiny v tuzemsku se loni snížil téměř o šedesát procent na 2,1 miliardy korun. **str. 6**

Brněnskému letišti se vracejí cestující

Letiště Brno letos za první pololetí odbavilo 155 tisíc cestujících, což je o osmnáct tisíc více než loni. Ředitel Tomáš Plaček letos očekává návrat k číslům z roku 2015. Loňský rok byl totiž kvůli propadu turismu s ohledem na mezinárodní situaci nejslabší za posledních sedm let. **str. 7**

Akcíím bank se na Wall Street daří

Americké banky jsou v nejlepší kondici od pádu Lehman Brothers. Investoři věří bankovním akciím nejvíce za poslední dekádu. Jen od nástupu prezidenta Donalda Trumpa si na finančním sektoru přišli na více než třicet procent. **str. 8**

twitter.com/e15news

TEREZA ZAVADILOVÁ:

Když je někdo starosta, tak má koukat, aby byl, a ne chtít být poslanec, ne?
#starostove

Mrtvé předvolební léto

Za dosud vlažnou **předvolební kampaní** stojí podle mediálních odborníků nejen snaha partají šetřit, ale hlavně nedostatek programových nápadů. **TÉMA** / str. 4–5

Zápisník
Jana Šindeláře

Sdílení po bolševicku

Chorvatští podnikatelé v cestovním ruchu řeší stejný problém jako čeští průmyslníci: nedostatek zaměstnanců. V době, kdy jaderské pobřeží praská ve švech, chybějí v hotelech, restauracích a dalších provozovnách tisíce pracovníků. Podle tamních odborů jsou příčinou nízké mzdy a špatné pracovní podmínky. Komu by se taky chtělo makat, když si všichni kolem užívají.

Zprávou dne je požár dřevěného kostela ze 16. století v Třinci. Škoda je nenahraditelná, stěny kostela prý tvořily i kmeny, které rostly už za Velké Moravy. Paradoxní je, že ojedinelá památka přežila všechna ta století, kdy se kolem proháněli lidé s loučemi, kdy se svítilo svíčkami či petrolejkami, kdy k běžné výbavě farníků patřily dýmky a kdy války bývaly delší než mír. A lehla popelem v době zákazů a moderní protipožární techniky. Prostě cesty páně...

V poslední době se stále častěji z per sociologů, levicových novinářů a aktivistů šíří zvěst o konci kapitalismu. Tedy toho tradičního, založeného na soukromém vlastnictví. Budoucnost prý má komunitní sdílení všeho, od auta, přes zahradu a louku až po myšlenku. Při pohledu na festovně oplocené novostavby a garáže s alarmem je přitom patrné, že cesta k budoucí pospolitosti bude ještě dlouhá. Ale nevádí, kdo nebude sdílet dobrovolně, toho donutíme, aneb kdo nesdílí s námi, je keťas, kulak a lehkoživka. Příklady už známe. Vítejte, bolševiku, v 21. století.

Protagonisté dne

Ivan PILNÝ
MINISTR FINANČÍ

Většina jeho kolegů z vlády si dokázala prosadit své nároky na zvýšení rozpočtu na příští rok. Jen dvě ministerstva zatím neuspěla.

str. 2

Petr KELLNER
VĚTŠINOVÝ MAJITEL PPF

Jeho investiční skupině se loni podařilo pouze jediná realitní investice. Velkých projektů se naopak zbavovala.

str. 4

Tomáš PLAČEK
ŘEDITEL LETIŠTĚ BRNO

Odbavením na brněnském letišti letos za první pololetí prošlo 155 tisíc cestujících, meziročně o osmnáct tisíc více.

str. 7

Do škol se vracejí učitelé bez vzdělání

20 tisíc korun

zhruba takovou částku musí zaplatit zájemci, kteří chtějí učit, či jejich zaměstnavatelé za kurzy pro absolventy nepedagogických oborů vysokých škol

10 tisíc

tolik učitelů odhadem prošlo studiem ke splnění kvalifikačních předpokladů od roku 2013 do roku 2015

■ **Politici uvažují o zmírnění pravidel pro vzdělání učitelů, která přitom platí pouhé dva roky. Už nyní totiž ředitelé škol v krajních případech musejí znovu zaměstnávat i učitele bez pedagogické kvalifikace.**

Adéla Čabanová

Měsíc před začátkem školního roku nemají některé základní školy obsazená všechna místa učitelů. „Letos je situace abnormálně zlá, v dubnu jsem sháněla deset učitelů. Je to nejhorší aspoň za sedmáct let,“ říká ředitelka základní školy Bezručova v Říčanech Marie Lejčková. Dnes jí stále schází učitel na informatiku a matematiku, přijme proto člověka bez pedagogického vzdělání. Dotyčná kvalifikace je přitom pro všechny učitele od roku 2015 povinná.

Podobně jsou na tom i na jiných školách. „Před koncem školního roku to vypadalo špatně, dnes máme situaci vyřešenou. Na prvním stupni ale v tuto chvíli nejsou všichni plně kvalifikovaní,“ říká ředitel pražské základky Korunovačnický

Tomáš Komrška. Politici by v tom neměli školy nechat, upozorňuje.

Nedostatek učitelů je nejhorší na prvním a druhém stupni, zejména ve Středočeském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji. „Nejvíce učitelů chybí v oborech, ve kterých najdou lépe ohodnocenou práci mimo školství. To je zejména případ jazykářů, učitelů informačních technologií a specializovaných technických předmětů,“ míní Michal Novák z portálu Profesia.cz.

Některé politické strany nabízejí řešení – poslat znovu

Příslušné vzdělání má přes 90 procent učitelů

Nejvíce učitelů bez příslušného razítka – přes deset procent – pracovalo v základních školách v Karlovarském kraji a ve Středočeském kraji. Naopak nejméně učitelů bez potřebných diplomů bylo v Jihomoravském kraji a v Jihočeském kraji, a to necelá dvě a půl procenta procenta. Uvádí to ve své výroční zprávě za školní rok 2015/2016 Česká školní inspekce. V průměru za celou republiku je kvalifikovaných aspoň tak jak to vyžaduje zákon, přes 94,3 procenta učitelů na základních školách.

oficiálně do škol i učitele, kteří nemají pedagogické vzdělání. O zmírnění nebo zrušení tohoto pravidla mluví experti na školství ANO, TOP 09, ODS i KDU-ČSL.

Naopak politici sociální demokracie princip brání. Ti se chtějí zaměřit na to, že nyní jde pracovat mimo obor šedesát procent absolventů pedagogických fakult.

Pravidlo o povinném pedagogickém vzdělání natvrdo platí pouhé dva roky a každý jednoletý až dvouletý kurz, jaké si doplňovaly tisíce učitelů, stál zhruba 20 tisíc korun.

„Učit by měl kvalifikovaný učitel,“ říká přes všechny potíže Lejčková. „Ti, které jsme propustili, abychom dodrželi zákon, nebyli špatní učitelé,“ oponuje Jaroslav Březka, ředitel ZŠ Úvaly.

Podle Zlatušky chybí v Česku pět tisíc učitelů. Na základních školách v Česku bylo v minulém školním roce tolik učitelů, že to vydalo na 61 635 plných úvazků.

O deset let dříve to bylo téměř přesně o tisícovku víc, 62 658 plných úvazků. Ti přitom učili na školách skoro o třicet tisíc žáků méně, než kolik jich bylo na základkách letos. Na základních školách jsou totiž nyní populačně silně ročníky 2007 až 2010.

O svůj rozpočet budou bojovat dvě ministerstva

■ Ministři při sérii letních jednání s ministrem financí Ivanem Pilným (ANO) většinou alespoň částečně uspěli s požadavky na navýšení rozpočtů svých rezortů.

Většinu ministrů se podařilo prosadit své návrhy na zvýšení jejich příjmů. S návrhem ministerstva financí se zatím ale výrazně rozcházejí například představy ministerstva pro místní rozvoj a práce. Vláda musí podle zákonných pravidel návrh státního rozpočtu schválit a odeslat do Sněmovny do konce září.

Ministerstvo práce žádá proti navrhovanému rozpočtu o čtyři miliardy korun navíc, třeba na platy v sociálních službách, dotace či na ochranu ohrožených dětí.

Ministryně Michaela Marksová (ČSSD) svůj původní požadavek ve výši šest a půl miliardy korun snížila. Pilný řekl, že se obě strany přiblížily ke kompromisu, konečná suma to ale není a bude se o ní dál jednat.

Podle navrhovaného rozpočtu by výdaje ministerstva práce a sociálních věcí měly v příštím roce činit 593,09 miliardy korun.

Po jednání s předsedkyní Asociace krajů ČR Janou Vildumetzovou (ANO) navíc dnes Pilný uvedl, že Marksová může poslat krajům 822 milionů korun z nevyčerpané rezervy úřadu práce na zvýšení platů v sociálních službách. Je to prý její rozhodnutí. Marksová ale už dříve řekla, že peníze, které nevyčerpal úřad práce, by měly zůstat na úřadu práce.

Ministryně pro místní rozvoj Karla Šlechtová (za ANO) pak trvá na tom, že její resort má dostat o 4,3 miliardy korun navíc. Z původního požadavku slevila zhruba o 2,3 miliardy.

Šlechtová si stěžuje na to, že v návrhu nejsou peníze na rekonstrukci místních komunikací pro malé obce, na investiční dotace pro bydlení seniorů ani na provoz monitorovacího systému. „Takže ho možná od ledna vypneme, protože prostě nemáme peníze,“ zdůraznila.

Ministr zemědělství Marian Jurečka (KDU-ČSL) dostal od Pilného přidány dvě miliardy, ministerstvo by tak bez evropských peněz na příští rok mělo mít 20,3 miliardy korun. Jurečka dodal, že resortu stále chybí čtyři miliardy korun, které se bude snažit najít i ve zdrojích státních Lesů ČR a Budvaru. /čtk/

ZNIČENÁ PAMÁTKA

Foto: čtk

DŘEVĚNÝ KOSTEL ZE 16. STOLETÍ v třinecké části Guty prakticky celý shořel v noci na včerejšek. Škody na významné památce půjdou podle předběžných odhadů do desítek milionů. Mluvíci ostravsko-opavské diecéze ale nevyloučil, že by mohla vzniknout replika kostela stejně jako v případě kostela svatě Kateřiny v Ostravě-Hrabové, který vyhořel v roce 2002.

Do voleb jde více stran

Do sněmovních voleb by se letos mohlo přihlásit 28 stran a hnutí, což je o čtyři více než při předchozích volbách před čtyřmi lety. Vyplývá to ze seznamu, který na svém webu zveřejnil Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí.

Počet uskupení, která se skutečně rozhodla kandidovat, bude znám za dva

týdny. Lhůta pro nominace končí v úterý 15. srpna.

Z nováčků do voleb míří pražská Společnost proti developerské výstavbě v Prokopském údolí, která získala registraci jako politické hnutí teprve před necelými dvěma týdny. Mezi nová uskupení patří i hnutí Cesta odpovědné společnosti či třeba Referendum o Evropské unii.

Kromě ANO 2011, ČSSD, ODS, KDU-ČSL, TOP 09, Starostů a hnutí SPD jsou na seznamu úřadu rovněž Piráti, Svobodní a Zelení, Strana práv občanů nebo Severočeši.cz.

Z dalších stran na soupisce figurují Realisté, Rozumní, Občanská demokratická aliance, nebo Národní socialisté. /čtk/

TÉMA str. 4-5

274963/100

INZERCE

UVIDÍTE NA JEDINEČNÉ VÝSTAVĚ

AUTA NA NÁPLAVCE

31. 8. - 3. 9. 2017

SUBARU WRX STI MY18

DUŠE ATLETA. SRDCE ŠAMPIONA.

PRAHA | NÁPLAVKA | VSTUP ZDARMA

ČESKÁ PREMIÉRA

Politikům chybějí nápady. Nebo je tají

Předvolební kampaň parlamentních politických stran je zatím velmi vlažná. Partaje tvrdí, že o dovolených nechtějí obtěžovat voliče. Mediální experti ale vidí příčinu jinde: v nedostatku programových nápadů a vyprázdňenosti obsahu.

Už za necelé dva týdny, 15. srpna, musejí politické strany odevzdat své kandidátní listiny. Pak – slibují – rozjedou volební kampaň. Svou roli hraje v tomto postupu i nové pravidlo, že partaje smějí utratit za předvolební tažení maximálně devadesát milionů korun. Takže zatím šetří.

„Peníze jsou v českém prostředí nejsilnějším faktorem, který ovlivňuje politický marketing. Je obrovský a viditelný rozdíl, když si Andrej Babiš zaplatí v USA marketéra Sašu Brauna nebo když si ODS se svými nyní omezenými prostředky není schopna ani sehnat pořádného fotografa, aby předseda nevydal na billboardech komicky,“ říká marketingový expert Bohumil Kartous.

Partaje se také ohánějí argumentem, že nechtějí vystřílet ostré tematické náboje už v létě, kdy jsou lidé na dovolených, protože se bojí, že jim je pak politická konkurence ukradne. „Vymyslet atraktivní a aktuální téma je v politice více marketingové a mediální umění než výsledek politické práce ve sněmovně. Témata se lehce kopírují, proto si je strany střeží a plánují si to správně načasování,“ říká expert na marketing Vladimír Michna.

Ředitel marketingové agentury e.vox Zdeněk Fekar však říká, že stranám

Lidovci vsadí na ploty svých podporovatelů

Lidovci chtějí v ostré fázi kampaň spoléhat především na „mraky aktivních lidí“ z členské základny – konkrétně využít plotů u jejich domů. „Nejčastěji využíváme plachty o velikosti metr na metr. Cena je v řádu stovek korun, propagace je to ale velmi efektivní,“ říká šéf kampaň Václav Pláteník. Volič takto vyzdobené ploty potká nejčastěji u dálnic a v obcích. Z plánovaných 27 investovaných milionů zatím strana utratila šest, téměř čtvrtina peněz z celkové sumy půjde do on-line komunikace a sociálních sítí. V posledním měsíci kampaň hodlají lidovci ztrojnásobit aktivitu.

Během příprav se radili i s odborníky z Chorvatska, Británie a tradičně z Německa. „Velkým vzorem je CDU,“ uvedl Pláteník. Po rozpadu koalice se starosta strana odepsala řadu propagačních materiálů. Například i deset tisíc propisek. Část z nich poputuje do Národního muzea do sbírky artefaktů z volebních kampaní.

9,5*
%

ODS věří v sílu lidského faktoru

Občanští demokraté spustí ostrou fázi volební kampaň prvního září v Brně. Hlavní důraz kladou na kontaktní kampaň. „Počítáme, že navštívíme většinu sídel v zemi. Budeme debatovat s lidmi. To je základ,“ prozradil šéf volebního štábu ODS Zbyněk Stanjura. Proti předešlým volebním kampaním strana nebude tolik spoléhat na billboardy. „Ačkoli jsem jejich příznivcem, nebudou hrát hlavní roli,“ doplnil Stanjura.

Celkově hodlá uskupení kolem předsedy Petra Fialy utratit zhruba 83 milionů korun, největší výdaje se očekávají v září a v říjnu.

Patnáctičlenný volební štáb v kampani spoléhá i na letní kina, půjde o 95 projekcí filmů. V srpnu do tohoto projektu strana investovala téměř 1,4 milionu.

11,0
%

XX,X
%

výsledek posledního volebního modelu
* společně pro KDU-ČSL a STAN
Pramen Median, 28. 7. 2017

Všude samý Starosta

Kampaň Starostů a nezávislých ovlivnil rozpad předvolební koalice s KDU-ČSL, hnutí tak stále ještě dotahuje přípravy na ostrou fázi kampaň. Tu spustí stejně jako většina konkurentů v září. Starostové plánují utratit okolo čtyřiceti milionů korun, celou částku ale na účtu ještě nemají. „Na suchu nejsme,“ říká volební lídr Jan Farský a dodává, že se počítá i se zhruba desetimilionovým příspěvkem od podnikatele Dalibora Dědka, který se stranou spolupracuje. Starostové investují hlavně do billboardů a on-line kampaň, zástupci hnutí budou také objíždět republiku a debatovat s občany.

9,5*
%

ČSSD nabídne voličům program

Strana zahájí „horkou“ fázi kampaň na přelomu srpna a září. Nejdůležitější bude podle ní kontakt s voliči. Podobně jako ostatní partaje mluví i o využití sociálních sítí a o klasických formátech kampaň – billboardech nebo inzerci v tisku. „Obecně ale chceme, aby kampaň pro letošní volby byla nápaditější, zároveň se v ní budeme chtít zaměřit zejména na obsah, tedy náš politický program.“

14,0
%

ČSSD je naprosto neviditelná, což odráží implozi strany a její reálnou impotenci. Bohumil Kartous

TOP 09 investuje i do tetování

Horkou fází kampaně hodlá uskopení kolem předsedy Miroslava Kalouska spustit až na začátku školního roku. TOP 09 spoléhá především na sociální sítě, kde čile komunikují nejvýraznější představitelé strany. „S využitím billboardů a plakátů počítáme, v naší kampani však budou plnit spíše pomocnou roli,“ vysvětluje první místopředseda TOP 09 Marek Ženíšek.

TOP 09 se zatím ani zdaleka nepřiblížila 90milionovému limitu. Do začátku srpna strana utratila podle prvního místopředsedy TOP 09 Marka Ženíška třináct milionů korun. Nejčastěji na tisk propagačních materiálů, provoz a monitoring sociálních sítí, inzerci a reklamu a na organizování akcí, fotografování a natáčení videí.

Nemalou částku ukusují i volební průzkumy. Méně standardní položkou je ze začátku srpna třeba 12 tisíc tetovacích obtisků za 201 tisíc korun.

Charita, komunistické lákadlo na voliče

Kampaně bude především kontaktní, jasnou podobu dostane v průběhu srpna. Jedním z hlavních motivů bude charitativní činnost – finance v řádu statisíců strana investuje například na léčbu dětí místo placení finančně nákladnějších spotů. „Nechceme soutěžit v počtu billboardů a televizních spotů. Samozřejmě nějaké budeme mít, ale půjde o kampaně ve stylu „jsme tady a kandidujeme“,“ říká místopředseda KSČM Jiří Dolejš.

„Rozpočet kampaně rozhodně nevyplýváme, nechceme se zadlužit. Přímou ze stranické pokladny půjde 25 milionů korun, další peníze půjdou z krajů a podílet se finančně na kampani budou také kandidáti, celkový rozpočet tak bude 30 milionů korun,“ přiblížil Dolejš. Proti volbám před čtyřmi lety se komunisté soustředí především na sociální sítě a zintenzivnění kontaktních kampaní, kdy budou propagovat vizuál strany.

v kampaních chybí obsah. „Není v tom nic složitého: musejí najít jasné téma, jednu dvě věci, které jsou pro lidi důležité, a jasně bez vytáček říct, co udělají pro to, aby je prosadily.“ Místo toho ale většina stran jen opakuje známá klišé. „Jen Babiš se na základě doporučení vydal cestou určité změny svého politického profilu. Má v tomto však jednodušší postavení – jako politická améba může být chvíli Jánošíkem, čo všetkých zatvorí, a přes noc se z něj může vyloupnout progresivní vizionář s plány pro rok 2035, které nabízí na sítích,“ upozorňuje Kartous.

Právě Andrej Babiš je podle analytika digitálních médií Ondřeje Váchy jedním z politiků, který dobře zvládá on-line komunikaci. „Zbytek politické scény jen tápe. Když se o něco pokusí, skončí to spíše fiaskem. Strany se musejí vyhrabat z digitálního pravěku.“

Na co tedy hodlají partaje potenciální voliče lákat, se dá zatím jen odhadovat. „Úspěchu ve volbách dosáhne ta strana, která lidem představí návrh jednoduše a pochopitelně. V politických diskuzích pak získá sympatie voličů vynikající rétor s perfektním smyslem pro humor,“ uzavírá komunikační expert Filip Matys.

Kampaně na sítích není tak nákladná

Letos je to poprvé, co platí limit 90 milionů pro financování kampaní a strany tak musejí utráct s rozmyslem, říká politolog Petr Just.

☒ Volební kampaně nejsou zatím moc vidět. Čím to je?

Intenzivní kampaně přijde v průběhu září a v první polovině října. Teď je ještě relativně brzo a strany nechtějí vystřílet všechny své finance, protože se to teď více hrdá. Nechtějí ale vystřílet ani svá témata, energii. Druhým důvodem je to, že je teď doba dovolených, každý si chce odpočinout. Politici vědí, že nějakými příliš intenzivními, vtíravými kampaněmi by voliče mohli znechutit. Je tam snaha neotravovat lidi.

☒ Jakou roli hrají v kampaních sociální sítě?

Už jsme viděli v předchozích letech, že Facebook, Twitter, Instagram se stávají stále intenzivnějším komunikačním nástrojem. Je totiž relativně účinný z hlediska dosahu i financí. Dnes se toho bude využívat vzhledem k finančním limitům ještě více. Přece jen provozovat sociální sítě není ve srovnání s fyzickou kampaní, billboardy apodobně tak nákladné.

☒ Má finanční limit pro volební kampaně smysl?

Zejména v tomto prvním období, kdy se budou pravidla zažívat, bude asi zároveň hodně pokusů ukázat, kam až se dá zajít. Až v dlouhodobějším horizontu se uvidí, nakolik je ten zákon bezzubý nebo efektivní, nakolik dokáže postihnout nekalé praktiky ve financování kampaní.

☒ Která strana vede nejefektivnější kampaně?

Je to hnutí ANO. Vede kampaně profesionálně, má na to najaté profesionální agentury a nejen na období těsně před volbami. Andrej Babiš se obklopil odborníky na politický marketing od počátku svého působení v politice. Kampaně je intenzivní a permanentní.

7,5%

14,5%

27,5%

Svatební „ANO“ jako součást kampaně?

Hnutí ANO hodlá s ostrým začátkem kampaně začít až od září. Volební manažer hnutí Petr Morcinek zatím nechtěl přiblížit, jak bude podzimní finiš vypadat. „V létě jinak příliš neutráčíme. Kromě knihy nebo volebních novin jde hlavně o komunikaci s lidmi, ta ale probíhá celé čtyři roky, a to jak přímo, tak na sociálních sítích,“ dodal.

Hnutí ANO vede silnou kampaně přes sociální sítě, kde velkou roli hraje především Facebook Andreje Babiše. Jeho statusy a činnost připravují poradci pod vedením Marka Prchala či Marka Hanče. Často publikují i videa, v nichž hlavní roli většinou přebírá lídr hnutí Babiš. Právě sobotní svatba šéfa ANO se stala terčem spekulací, zda i toto není součástí předvolební kampaně. „Já si to nemyslím,“ odvětil na dotaz Morcinek.

Téma připravili

Michal Nosek,
Jiří Liebreich,
Nguyen Thuong Ly
a Michal Tomeš

Kellnerovi usychá český realitní byznys

■ Skupina PPF loni v České republice uskutečnila jedinou realitní investici. Velkých projektů se naopak zbavila.

Daniel Novák

Z velkých realitních projektů investiční skupiny PPF v České republice zůstal pouhý zlomek. Holding nejbohatšího Čecha Petra Kellnera vzdal výstavbu výškových budov v Praze na Chodově stejně jako projekt na Vítězném náměstí v Dejvicích. Nejziskovějším realitním počinem skupiny v tuzemsku tak byl prodej výškové budovy City Tower na pražské Pankráci.

„PPF Real Estate Holding aktivně konsolidoval portfolio nemovitostí. Řadu projektů ve fázi přípravy prodal jiným investorům,“ uvedla PPF ve výroční zprávě.

Objem realitních investic skupiny v České republice se loni snížil téměř o šedesát procent na 2,1 miliardy korun. To je však jen malá část jejího angažmá v nemovitostech. Celkem má PPF v realitách kolem 39 miliard korun. Drtivou většinu z toho objemu tvoří investice v Rusku.

V Moskvě společnost například už dokončila první fázi obřího kancelářského komplexu Comcity. Jen tato první etapa je více než dvakrát tak velká jako administrativní centrum Florentinum v centru Prahy.

Na pražském trhu společnost dokončila už v roce 2014 kancelářský areál ArtGen v holešovické Argentinské ulici. Nájemce si projekt dlouho hledal. Ve výroční zprávě holding uvedl, že se po dvou letech podařilo budovy z osmdesáti procent pronajmout.

Jedinou realitní investicí PPF v Česku byla minulý rok akvizice starší kancelářské budovy v Kateřinské ulici. Byla pronajata jen z patnácti procent. Mezitím už však zvýšila obsazenost na polovinu.

Mnohem větší pražské projekty ale PPF v českém hlavním městě opustila. Na Chodově plánovala výstavbu dvou výškových budov nazvaných Prague Eye. Nejbohatší Čech ale záměr nedokázal protlačit přes odpor místních iniciativ a úřadů. Projekt tak nakonec loni skončil v portfoliu někdejšího Kellnerova spolupracovníka Karla Pražáka. Stejně jako čtyřicet hektarů pozemků v lukrativní lokalitě Trojmezí. PPF tam chtěla postavit několik tisíc bytů. Ale ani v tomto případě nepochodila.

Developerská odnož skupiny v neposlední řadě pohořela s administrativním projektem nazvaným Lední medvěd na „kulaťáku“ v pražských Dejvicích. Projekt nakonec převzal Pražák se skupinou Penta. Místo kanceláří nyní na Vítězném náměstí připravují výstavbu bytů.

Foto: ČTK

ČISTÉ PROSTŘEDÍ. Operační sály IKEM se špičkovou technikou vyžadují aseptické prostředí.

Práce pro IKEM otevírají Blocku další trhy

■ Firma z Valašského Meziříčí dodala prestižnímu pražskému institutu zařízení za zhruba třicet milionů korun.

Adéla Čabanová

Výrobce čistých prostor Block, v němž drží majoritu investiční společnost Bohemia Industry miliardáře Tomáše Krsky, dokončuje zakázku v Institutu klinické a experimentální medicíny v Praze. Hodnota zakázek na vybavení operačních sálů a laboratoří v tamní klinice

transplantační chirurgie a v kardiocentru činí za poslední dva roky třicet milionů korun.

„Operační sál je složitý celek se špičkovou technikou. Na nás je, abychom pro ni vytvořili aseptické prostředí včetně ventilace a klimatizace. Pro IKEM dodáváme i vybavení či nábytek,“ říká

manažer Blocku Zbyněk Konvičný. Stavební část rekonstrukce, která nyní probíhá, zajišťuje kroměřížská firma VW Wachal.

Ve firmě Block přede dvěma lety koupila za necelé 1,4 miliardy korun šedesátiprocentní podíl investiční společnost Tomáše Krsky Bohemia Industry. Nový většinový majitel při převzetí ohlásil záměr posílit postavení na západoevropských trzích. Podnik

Firma dodává čisté prostory na Slovensku, v Rusku, na Ukrajině, v Německu nebo ve Švýcarsku.

teď dodává systémy čistých prostor na Slovensku, v Rusku, na Ukrajině, v Německu nebo ve Švýcarsku. „V posledních třech letech se náš obrat pohybuje okolo jedné

miliardy korun,“ uvedl generální ředitel Blocku Petr Kučera. Roste podíl tržeb ze zahraničí, především Ruska a Německa. „Němčině český a slovenský trh je pro nás stále významný a díky dosavadnímu pozitivnímu vývoji očekáváme i tady zvýšení tržního podílu,“ dodal Kučera.

Foto: E15 Michael Tomes

PETR KELLNER. PPF ve výroční zprávě zveřejnila očekávané nové foto svého majitele.

Oprava metra Jinonice má skluz

Rekonstrukce stanice metra B Jinonice se protáhne, Pražský dopravní podnik ji otevře až ve středu 23. srpna. Původně měla být stanice zprovozněna v příštím týdnu v pondělí. Zpoždění způsobilo větší množství průsaků, než kolik DPP předpokládal. Náklady na opravu mají být zhruba 145 milionů korun.

Stanici podnik uzavřel 7. ledna a vlaky jí jen projíždějí. S opravami začal již na konci roku 2016, kdy zaměstnanci za provozu sundávali obložení stěn. DPP opravoval mimo jiné i povrchy stěn a stropů. V neveřejných prostorách DPP modernizuje technologie, vyměňuje kabely a instaluje

nové osvětlení – to bude nové i ve veřejné části stanice.

Dopravní podnik provozuje na třech linkách metra 61 stanic. Roční provoz vyjde na několik miliard korun. DPP je největší městskou firmou a zaměstnává zhruba deset tisíc lidí. Praha dotuje DPP více než deseti miliardami korun ročně. /čtk/

Vítkovice s návrhem na konkurz své dcery nesouhlasí

■ Matka insolventní firmy Vítkovice Power Engineering tvrdí, že prodej klíčové části podniku byl na spadnutí. Vedení VPE naopak uvádí, že prodej ztroskotál.

Jan Stuchlík

Společnost Vítkovice se ohradila proti návrhu členů představenstva dceřině firmy Vítkovice Power Engineering, aby soud poslal VPE do konkurzu. Mateřská firma tvrdí, že až dosud vše naznačovalo, že VPE předloží do 14. srpna plán reorga-

nizace. Klíčovou částí měl být prodej nebo pronájem ztrátové kotlářny, mostárny a jaderné sekce, což jsou hlavní výrobní části firmy.

Vedení VPE podalo návrh na konkurz v úterý s tím, že vstup strategického partnera ztroskotál. Ještě o čtyři dny dříve přitom ujišťovalo věřitelský výbor, že v pokročilém stadiu jsou jednání se společností Ferrit Mining, která měla zájem o pronájem klíčové části podniku, a firmou Elfe, která

ji chtěla koupit. Věřitelský výbor dostal od VPE také návrh smluv na pronájem firmy. „V pondělí 31. července obdrželo VPE oficiální nabídku na vstup investora. O den později probíhala v Hard Jeseník jednání s potenciálním investorem pro tuto část VPE. Vítkovice našly také potenciálního investora pro vstup do tureckého projektu Adularya. O to více je krok představenstva VPE nepochopitelný,“ uvedl předseda představenstva

a generální ředitel Vítkovic Libor Witassek.

Zdroje blízké ostravské firmě uvedly, že pondělní nabídka předložila krnovská firma Elfe, která si VPE otestovala několika zkušebními zakázkami. Už v červnu ovšem vedení VPE tvrdilo, že prodej firmy bude hotový koncem června. „Oba zájemci změnili postoj v průběhu jednání,“ uvedli v návrhu na konkurz členové představenstva VPE Petr Krupa a Marián Knápek. Ze zprávy věřitelského výboru z konce července plyne, že se VPE nepodařilo najít kupce ani pro Hard Jeseník.

Oba manažeři poukazují, že VPE prodává desítky

milionů korun měsíčně. Někteří věřitelé se už domáhají, aby soud omezil právo VPE nakládat s majetkem firmy. Tento požadavek ovšem podle dokumentů v insolvenčním rejstříku vznesla společnost Wetag Invest, která VPE do insolvence poslala. Soud opatření odmítl. Věřitelský výbor se také nepostavil za další návrh Wetagu, aby VPE předložil reorganizační plán okamžitě.

Vedení VPE také donedávna tvrdilo, že konkurz byl pro věřitele nevýhodný. Z výnosu z prodeje firmy by se na rozdíl od reorganizace musely uspokojit i pohledávky osmi stovek zaměstnanců.

Podle znaleckého posudku, který však věřitelé neschválili, byla hodnota VPE k srpnu loňského roku v případě konkurzu 1,2 miliardy korun. Hodnota majetku firmy ovšem za poslední rok kvůli ztrátovosti provozu klesla o desítky milionů korun.

Manažeři VPE upozorňují, že firma prodává desítky milionů korun měsíčně.

Brněnské letiště se vzpamatovalo z úbytku cestujících

Letiště Brno letos za první pololetí odbavilo 155 tisíc cestujících, což je o osmáct tisíc více než loni. Ředitel Tomáš Plaček uvedl, že letos se dá očekávat návrat alespoň k číslům z roku 2015. Loňský rok byl totiž kvůli propadu turismu s ohledem na mezinárodní situaci nejslabší za posledních sedm let.

„Věřím, že na konci roku bychom se mohli dostat na číslo 480 tisíc cestujících, což by byl meziroční nárůst o pětinu,“ řekl Plaček. Loni klesl počet cestujících na 417 tisíc. Důvodem byl strach turistů jezdit do Turecka a Egypta. „Například do Turecka jsme odbavili jen deset tisíc lidí, o rok dříve čtyřikrát tolik,“ uvedl Plaček. Letos výpadky těchto dvou zemí nahradil vyšší počet turistů do Řecka, Bulharska či Španělska.

Letní prázdniny patří na letišti k nejvytíženějším částem roku, v červenci

i v srpnu odbaví celkem zhruba 200 tisíc lidí. Společnost Travel Service, která provozuje charterové lety, se na komerčním provozu podílí téměř čtvrtinou. Před prázdniny je také plné parkoviště, jež má od loňska tisíc míst a příští rok by se mělo dále rozšiřovat.

Pravidelné linky zůstávají stabilně vytiženy. Po dřívějších redukcích ale zbyly jen dvě nízkonákladové společnosti létající na dvě londýnská letiště a do Eindhovenu. Druhým rokem létá společnost Bmi regional do Mnichova.

Ačkoli rekordní počet cestujících letěl z brněnského letiště v roce 2011, kdy jich bylo více než 557 tisíc, a od té doby kolísá, zvyšuje se postupně počet pohybů letadel, tedy vzletů a přistání. V roce 2011 jich bylo zhruba třicet tisíc, loni přes 44 tisíc a během dvou až tří let lze očekávat až padesát tisíc pohybů letadel ročně. /čtk/

PŘES MILION VRTULEK

Foto: profimedia.cz

HRAČKY FIDGET SPINNER, jež se stala hitem roku, se už v Česku prodalo přes milion kusů. Plyne to z dat společnosti Wormelen Group, která provozuje hračkárství Sparkys, Bambule a HM Studio. Podle srovnávače cen Heureka.cz je na trhu 1400 různých variant točících se hračky, jejíž cena se nejčastěji pohybuje mezi 30 a 300 korun.

Krátce

TV Nova zvýšila zisk o sto milionů

Společnost TV Nova, jež provozuje stejnojmenné televizní kanály, loni zvýšila zisk o sto milionů na 297 milionů korun. Tržby se zvýšily o čtyři procenta na 4,66 miliardy korun. Přes patnáct milionů korun loňského zisku šlo na úhradu ztrát z minulých let.

Automobilka Škoda změnila šéfdesignéra

Novým šéfdesignérem Škody Auto bude od září dosavadní vedoucí designu exteriéru značky VW Oliver Stefani. Nahradí Josefa Kabaně, jež v únoru oznámil přechod k automobilce BMW.

Nebankovní firmy daly o pět procent více úvěrů

Členské společnosti České leasingové a finanční asociace v prvním pololetí poskytl klientům prostřednictvím leasingu, úvěrů a factoringu 88,6 miliardy korun, což je o 5,4 procenta více než ve stejném období loni. /čtk/

Akciím bank se na Wall Street daří

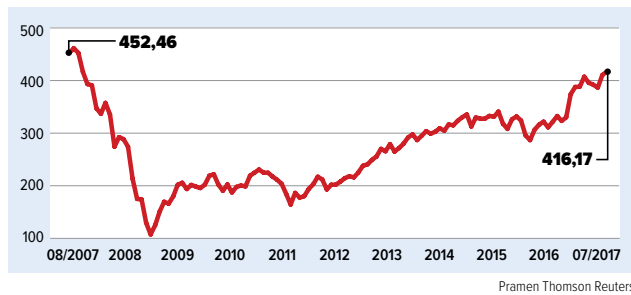
■ Úspěch Donalda Trumpa na poli deregulace finančnictví i příslib rostoucích úroků ženou sektor vzhůru.

Jaroslav Bukovský

Americké banky jsou v nejlepší kondici od pádu Lehman Brothers. Alespoň podle investorů, kteří bankovním akciím věří dokonce nejvíce za poslední dekádu. Jen od nástupu prezidenta Donalda Trumpa si už investoři na finančním sektoru přišli na více než třicet procent. Důvodem extrémního apetitu po bankovních akciích byly sázky na uvolnění tuhé regulace byznysu v reakci na finanční krizi. Investoři se přitom dočkali právě v tomto týdnu.

Americký regulátor totiž ve středu spustil částečnou demontáž takzvaného Volckerova zákona, který bankám po hypoteční krizi mimo jiné zakázal spekulovat se svým kapitálem. „Zatímco odstranění bankovní regulatoriky po Velké hospodářské krizi si vyžádala

Vývoj indexu S&P Financials

Pramen Thomson Reuters

kolem šedesáti let, nyní se to s pomocí Trumpem dosaženého bankovního regulátora zvládne, zdá se, desetkrát rychleji. K deregulaci velmi pravděpodobně dojde, což znamená klíčovou vzpruhu pro americké finanční tituly, které tak mohou vyhlížet silný pozitivní impulz pro svoji ziskovost,“ uvádí ekonom Cyrrusu Lukáš Kovanda.

Některé ze zvučných jmen zámořského bankovního světa vidina příští zlaté éry byznysu dokázala na burze katapultovat vpřed ještě podstatně rychleji než zbytek sektoru. Od Trumpova nástupu tak například akcie JPMorgan podražily téměř o čtyřicet procent, 45 procent přidala Citi, o rovnou

polovinu výše si stojí akcie Bank of America. Deregulace bankovního sektoru je přitom zároveň prozatím jeden z mála předvolebních slibů Donalda Trumpa, který se prezidentovi podařilo začít realizovat.

Bankám vedle deregulace svědčí i obrat v měnové politice americké centrální banky. „Finanční sektor byl investory nenáviděný od finanční krize prakticky až do loňského roku, takže ceny bankovních akcií byly hodně nízké. Nyní se zastavil pokles úrokových sazeb, a trh naopak očekává jejich mírné zvedání, což by mělo finančním institucím obecně prospět,“ soudí analytik BH Securities Martin Vlček.

Více E15.cz

Akcie, měny & názory

Viktor Zeisel

Historická normalizace

ČNB dnes podle nás i podle většiny analytiků oslovených agenturou Bloomberg zvýší úrokové sazby. Stane se tak poprvé skoro po deseti letech a ČNB bude první bankou v EU, které se k takovému kroku odhodlá. Ačkoliv se tedy jedná o návrat k normálu, tak vzhledem k dlouhému období, kdy sazby byly na nule a ČNB používala nestandardní prostředky pro svou měnovou politiku, bude dnešek historickým okamžikem.

Najít argumenty pro tento krok není nijak složité. Inflace se od začátku letošního roku drží těsně nad dvěma procenty (cíl ČNB) a ekono-

mika prožívá jedno ze svých nejlepších období po roce 2007. To podle nás uvolňuje ruce centrálním bankéřům, kteří už si nepřejí mít sazby na „technické nule“. Nízké sazby mají totiž své nevýhody. Pojišťovny, penzijní fondy ani banky nemají kam ukládat peníze svých klientů a pokud by tato situace dlouhodobě pokračovala, může ohrozit celkovou stabilitu tohoto sektoru.

Další argument přináší přehřátý nemovitostní trh. Nízké úroky dělají hypotéky dostupnější, a tím zvyšují poptávku po vlastním bydlení a ta přispívá k růstu cen nemovitostí. Zdražení nemovitosti ČNB už nějakou dobu trápí a přidává další důvod pro centrální bankéře zvednout ruku pro zvýšení sazeb.

Vzhledem k síle domácí poptávky se domníváme, že se letos dokonce nejedná o poslední zvýšení sazeb.

Autor je ekonomem KB

Výsledky

Generali

Největší italská pojišťovna v pololetí zvýšila provozní zisk o čtyři procenta na 2,59 miliardy eur. Přispěly k tomu nižší náklady a neživotní pojištění. Čistý zisk se zvýšil o 3,4 procenta na 1,22 miliardy eur. Předepsané pojistné zůstalo téměř beze změny, činilo 37 miliard eur.

Lufthansa

Německá letecká společnost vykázala v prvním pololetí rekordní výsledky. Očištěný provozní zisk se téměř zdvojnásobil na 1,04 miliardy eur, zatímco příjmy se zvýšily o 13 procent na 17 miliard eur. K růstu přispěly dražší letenky, oživení poptávky a nižší náklady.

Commerzbank

Druhý největší finanční ústav v Německu se ve druhém čtvrtletí propadl do ztráty 637 milionů eur ve srovnání se ziskem 215 milionů eur loni. Banka tvrdí, že ztrátu způsobily mimořádné náklady na restrukturalizaci a slabý vývoj na trzích. Banka za celý rok očekává mírný zisk.

Ferrari

Italský výrobce luxusních sportovních aut ve druhém čtvrtletí zvýšil čistý zisk o 40 procent na 136 milionů eur. Firmě pomohl vyšší prodej aut a také prodej motorů automobilce Maserati. Příjmy vzrostly o 14 procent na 920 milionů eur.

Société Générale a Komerční banka

Většinovému francouzskému vlastníku české Komerční banky klesl ve druhém čtvrtletí čistý zisk o 28 procent na 1,06 miliardy eur. Na výsledek měl negativní dopad nárůst rezerv na právní spory a nižší příjmy. Nízké úrokové sazby snížily příjmy z úroků o 6,6 procenta. Naopak Komerční bance vzrostl v pololetí čistý zisk meziročně o 15 procent na 7,7 miliardy korun. Celkový hrubý objem úvěrů české banky stoupl o 5,1 procenta na 599,8 miliardy korun a vklady o 11,8 procenta na 771,2 miliardy korun. /čtk/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 2. 8. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	17,602
Čína	1	3,287
Dánsko	1	3,512
EMU	1	26,125
Chorvatsko	1	3,527
Japonsko	100	19,952
Kanada	1	17,610
Maďarsko	100	8,598
Norsko	1	2,795
Polsko	1	6,142
Rusko	100	36,424
Švédsko	1	2,724
Švýcarsko	1	22,802
Turecko	1	6,260
USA	1	22,099
Velká Británie	1	29,229

Akcie na pražské burze

2. 8. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna
CETV	96,60	0,42 %
ČEZ	398,50	0,10 %
Erste Bank	918,20	-1,59 %
Fortuna	141,00	-1,91 %
Kofola	403,20	-3,54 %
KB	962,90	0,41 %
Moneta	79,70	-0,38%
O2 CR	281,90	0,71 %
Pegas	1 011,00	-0,79 %
Philip Mor. ČR	15 500,00	0,32%
TMR	680,00	1,80 %
Unipetrol	288,00	-2,21 %
VIG	668,00	-0,30 %
Celkový objem (v tisících korun)	352 450	

Republikáni vzdávají boj o zrušení Obamacare

■ Prezident Donald Trump kontroval návrhem na zastavení dotací americkým zdravotním pojišťovám.

Republikánští senátoři se pomalu odklánějí od plánu prezidenta Donalda Trumpa na zrušení a náhradu Obamacare a preferují spolupráci s demokraty. Vyplývá to z informací amerického tisku. Boj proti programu zdravotního pojištění bývalého prezidenta Baracka Obamy byl jedním z hlavních hesel Trumpovy prezidentské kampaně, v Senátu ale prezident se svým záměrem narazil.

Trump podepsal sankce proti Rusku

Americký prezident Donald Trump podepsal zákon o nových protiruských sankcích, které už dříve schválily velkou většinou hlasů obě komory Kongresu. Moskva na balík nových sankcí reagovala už koncem minulého týdne oznámením, že americké zastupitelské úřady v Rusku musí opustit 755 ze 1210 pracovníků.

Lamar Alexander, šéf senátního zdravotního výboru, se v úterý jako první vlivný republikán vyslovil pro spolupráci s demokratickými kolegy při nápravě nedostatků Obamacare. Podle Alexan-

dera zdravotní výbor v září po parlamentních prázdninách zorganizuje slyšení s cílem stabilizovat a posílit trh zdravotního pojištění tak, aby Američané v příštím roce neztratili možnost platit v rámci Obamacare únosné pojistné.

Trump navrhuje prakticky přesný opak – po krachu tří senátních hlasování o zrušení Obamacare oznámil, že chce zablokovat dotace, které zdravotní pojišťovny každý měsíc dostávají ze státní pokladny jako náhradu za nižší poplatky sociálně slabých pojištěnců. Trh zdravotního pojištění by se tak fakticky zhroutil a Bílý dům by měl otevřený prostor pro realizaci plánů na náhradu Obamacare jiným systémem. /čtk/

Krátce

Ukrajina bude žalovat Rusko kvůli uzavření průlivu

Ukrajina chce žalovat Rusko kvůli uzavření splavné části Kerčského průlivu pro účely stavby mostu na poloostrov Krym. Zavření části průlivu prý způsobí ztráty ukrajinským přístavům. Nový most by měl spojit Krymský poloostrov s pevninským Ruskem.

Španělsko má nejnižší počet lidí bez práce za osm let

Počet registrovaných nezaměstnaných ve Španělsku pokračoval v červenci v poklesu a dostal se na novou nejnižší hodnotu za osm let. Celkem bylo v zemi bez práce 3,3 milionu lidí, o 0,8 procenta méně než v předchozím měsíci. Počet nezaměstnaných klesá už šest měsíců v řadě.

Automobilky upraví software u pěti milionů dieselů

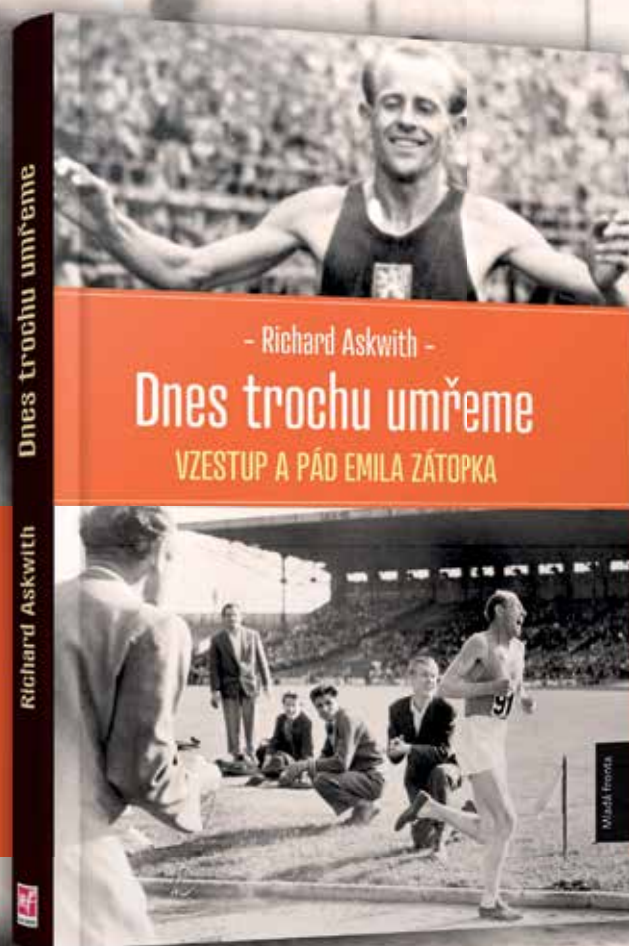
Německé automobilky na své náklady upraví software u více než pěti milionů dieselových aut tak, aby snížily množství škodlivých emisí, které vozy produkují. Dohodu na takzvaném dieselovém summitu v Berlíně uzavřeli zástupci německé vlády a domácích automobilek.

Letecká přeprava nákladů výrazně roste

Poptávka po globální letecké přepravě nákladů vzrostla v prvním pololetí o 10,4 procenta, což je nejlepší výsledek od roku 2010. Přispěl k tomu růst globálního obchodu, uvedlo Mezinárodní sdružení pro leteckou dopravu. /čtk/

262633/428

INZERCE

Nejlepší kniha od skvělého
běžce o nejlepším běžci

Žádejte u svého knihkupce nebo se slevou 20 % na www.kniha.cz

kniha.cz

Ulice zbytečně prosvítí dvě miliardy ročně

■ Noční nebe v Česku zamořuje **světelný smog** z 1,4 milionu **pouličních lamp**, říká **astronom Pavel Suchan**. **Čtyřicet procent** z nich **svítí zbytečně**, dodává. V tuzemsku to příští týden zkomplikuje i pozorování padajících Perseid a zatmění Měsíce. Problém nadměrného osvětlení měst a obcí má řešit nová mezirezortní komise.

Tomáš Stingl

ES V pondělí bude vidět částečné zatmění Měsíce. Jak bude úkaz vypadat? Měsíc bude na spodním okraji neostře „ukousnutý“. Vycházet začne prakticky v době maximálního zatmění, tedy 20 minut po osmé hodině večer. Nejlépe to bude vidět na jižní Moravě. V Praze Měsíc vyjde až osm minut po vrcholu zatmění. Jde o velmi fotogenický úkaz. Bude možné ho vyfotit i běžnou zrcadlovkou.

ES Také začínají oblíbené srpnové Perseidy. Uvidí lidé padající hvězdy i z měst? Kvůli světelnému smogu v současnosti nemá vůbec smysl z města meteory pozorovat. Potřebujeme k tomu tmavou oblohu, kde vidíme i slabé, málo svítící objekty. S velkou nadsázkou se dá říct, že kdyby se dneska řítil na Zemi nebezpečný asteroid, astronomové by ho nemuseli kvůli světelnému znečištění zaregistrovat.

ES Světelný smog způsobují hlavně pouliční lampy. Kolik jich vlastně v Česku svítí pánu bohu do oken? Lamp, nebo jak říkají odborníci světelných bodů, tu máme zhruba 1,4 milionu. Náklady na nevyužité světlo odvozujeme z evropských čísel. V celé Evropské unii dosahují v přepočtu 140 miliard korun ročně. Pokud to převedeme na počet obyvatel, na Česko vychází ztráta dvou miliard korun. Uvádí se, že zbytečně platíme až 40 procent veřejného osvět-

!! Řičany u Prahy v jedenáct večer ztlumí lampy na 50 procent. Ročně ušetří 3,5 milionu korun za elektřinu.

lení. Stačí se podívat z letadla, když poletíte v noci nad Českem. Lampy vidíte – svítí nahoru, což je špatně.

ES Jste jako zástupce astronomů jedním ze členů letos vzniklé komise, která má pomoci problém řešit. Co navrhuje? Stačí přijmout naprosto jednoduchá pravidla. Lampy by měly mít svrchní kryty a svítit jenom dolů. Stejně tak osvětlení památek by mělo směřovat dolů. Pokud to nejde, světelný přesah musí být

co nejmenší. A měli bychom používat teple bílou až skoro oranžovou barvu světla. Byli jsme na to zvyklí, dnes ale mnoho obcí nainstalovalo bílá LED světla s nebezpečnou modrou složkou. Ta je pro organismus špatná. Bez tmy si tělo nevytváří dost hormonu melatoninu a bez něj špatně regenerujeme. Říkám, že zlepšením venkovního osvětlení vyhrají všichni. Je to přínos pro zdraví lidí, pro přírodu, pro ekonomiku, pro bezpečnost na ulicích. Nenapadá mě, komu by mohlo omezení světelného smogu vadit.

ES Existuje už nějaká podpora od státu? Ministerstvo životního prostředí nabízí dotaci na výměnu veřejného osvětlení obcím na území národních parků. V tuto chvíli se jedná o tom, že by byla dotace rozšířena i na chráněné krajinné oblasti. To by znamenalo

plných 14 procent plochy ČR. Letos také chystáme ve spolupráci se Svazem měst a obcí vydat manuál šetrného osvětlování. Měl by ho zdarma dostat každý starosta v zemi. Je to velmi jednoduchá, sedmistránková publikace s názornými ilustracemi. Starostové zatím mnohde vůbec neměli čas osvětlení nějak zvlášť řešit.

Česko je v rámci EU průkopníkem v zavádění rezervací tmy. Máme tu už tři – v Beskydech, u Manětína a v centru Jizerských hor. Přibude nějaká nová?

Je pravda, že Jizerskou oblast tmavé oblohy jsme vyhlásili v roce 2009 jako první takový region v Evropě. Stihli jsme to, i když náhodou asi jen o pět dní dřív, než se svou první oblastí přišli Maďaři. Ta jizerská byla ale zároveň první přeshraniční na světě, je na česko-polské pomezí. V současnosti je ve hře zavedení čtvrté české oblasti tmavé oblohy v Podjíví. Region zahrnuje téměř stovku obcí, s nimiž se teď jedná. Zájem projevil také vedoucí Správy CHKO Brdy Bohumil Fišer. Protože jsou ale Brdy blízko Příbrami a Prahy, obloha tam není zdaleka tmavá.

Znamená vyhlášení oblasti tmavé oblohy konkrétní přínos?

Zatím nemají žádnou oporu v zákoně. Je to jen deklarativní záležitost. Ale například v Manětínské oblasti už začaly některé obce měnit osvětlení podle přijatých pravidel. Samozřejmě to může přilákat i turisty, kteří chtějí vidět čistou noční oblohu. V Beskydech například jezdí za návštěvníky pojezdňá observatoř. Navštěvuje školy v přírodě nebo turisty a za malé vstupné jim ukazuje hvězdy. Na semináři o světelném znečištění v Českých Zlebech na Šumavě jsem zase potkal člověka, který v tamní tmě zvažuje vybudovat kavárnu pod hvězdnou oblohou.

Jaký je v „rezervacích“ rozdíl ve viditelnosti oblohy oproti zbytku území?

Na místě, kde je dokonalá tma, byste viděli na obloze asi tři tisíce hvězd. Takovou oblast ale v Česku už bohužel nemáme. V Jizerských horách můžete spatřit zhruba 1900 hvězd. Na venkově je to

obvykle kolem 1500, ve městech stovky nebo jen desítky hvězd. Na planetě už existuje dokonce jedno město – čínský Peking –, kde v noci není vidět žádná hvězda, spatříte jenom Měsíc.

Lampy svítí špatným směrem, to je jedna věc. Někdy jsou ale zbytečné na místech, kde nikdo neprojde, jak je noc dlouhá. Starostovi v České republice žádný zákon vysloveně neukládá, aby zřídil veřejné osvětlení. On se ovšem samozřejmě může oprávněně bát, že si někdo zlomí na ulici nohu a bude se potom s obcí soudit. Jeden starosta mi například říkal, že si někteří lidé koupí dům záměrně na kraji obce, aby mohli být na samotě v přírodě, ale pak požadují, aby obec k domu přivedla veřejné osvětlení.

Bylo by řešením prostě na určité noční hodiny zhasinat?

Samozřejmě je možné zhasinat v době, kdy po ulicích nikdo nechodí. To dělá mnoho

obcí, ať už proto, že si váží nočního životního prostředí, nebo protože prostě šetří. A obava, že to zvýší kriminalitu, není na místě. Statistiky to neprokazují, dokonce některé potvrzují opak. Druhou možností je regulace. Třeba Říčany u Prahy zavedly regulaci příkonu, což je asi to nejlepší řešení. V jedenáct večer ztlumí lampy na 50 procent. Člověk to přitom vůbec nepozná, protože oko se bez problému přizpůsobí. A město ročně ušetří 3,5 milionu korun za elektřinu.

Zvažuje vaše komise navrhnout o venkovním osvětlování nový zastřešující zákon?

Možné to je, ale spíš půjdeme jednodušší cestou. Zřejmě bude stačit deklarovat limity světelného znečištění jako veřejný zájem a promítnout to do současných norem. Třeba do přestupkového zákona. Bereme jako samozřejmost, že když opilec v noci huláká pod okny, zavoláme policii a on dostane pokutu za rušení nočního klidu. Ale

přece stejným rušením je, pokud někdo v noci naplno svítí do oken. Světelný smog je už dnes zmíněn také ve stavebním zákoně, ale bez konkrétních limitů. Mezi-rezortní skupina předloží konečné návrhy do ledna příštího roku.

Hrozí i průmyslovým podnikům, že budou muset honem draze měnit osvětlení?

Rozhodně ne. I ve světě se postupuje tak, že se s obměnou světla míří do budoucna. Ekologické limity platí jen pro nová světla, když je staré osvětlení tak jako tak potřeba vyměnit. To, co ale bude třeba řešit dříve a urgentněji, budou ty případy, kdy světlo ruší občany. Lidé musejí mít možnost se proti obtěžování světlem bránit.

Co říkají na regulaci světelného smogu výrobci žárovek a lamp?

Je pro mě až nepochopitelné, že někteří distributoři se dřív dost ježili. Šlo spíš o uraženou ješitnost, že se

Pavel Suchan (61)

Dlouhodobě působí v Astronomickém ústavu Akademie věd ČR.

Na hvězdárně v Ondřejově se věnuje popularizaci astronomie a zaměřuje se také na problematiku světelného znečištění atmosféry. Letos se stal členem pracovní skupiny, kde tento problém řeší zástupci českých ministerstev, měst, obcí, průmyslu a vědy.

jim do oboru pletou nějakí astronomové. Dneska už i na veletrzích vidíte, že výrobci jdou jednoznačně směrem k ekologickým svítidlům. Vadit to snad může jenom nějakému lobbistovi se skladem starých lamp, které by chtěl prodat.

Jak jsou na tom se světelným smogem v zahraničí?

Je to celosvětový problém, každý rok přibude na planetě šest procent umělého světla. V Evropě už v podstatě není místo s dokonalou tmou. Světelné znečištění se šíří atmosférou na vzdálenost klidně

Na planetě už dokonce existuje jedno město – čínský Peking –, kde v noci není vidět žádná hvězda, spatříte jenom Měsíc.

i 300 kilometrů. V rámci EU udělalo pokrok Slovensko. V roce 2007 začalo kvůli úsporám s obměnou osvětlení, dnes tam nevidíte špatnou lampu. Itálie má na osvětlení skvělý zákon, který se čte jak detektivka. Na začátku vám řeknou, kdo je „vrah“, poté co způsobí, jak to řešit. Limity na světelné znečištění tam přijalo 13 regionů. A světelný smog znatelně poklesl na Slovensku. Došlo tam k útlumu průmyslu a na nové osvětlení tam zavedli dotace.

Tvář dne

„Když vám hoří dům, chcete uhasit požár. Tím, co momentálně hoří, je trh individuálního zdravotního pojištění,

řekl o úpravách Obamacare republikánský senátor Lamar Alexander
str. 9

Foto: profimedia.cz

Komentář

Helena Horská

Odvracená strana českých rekordů

Česká republika se může pochlubit nejnižší mírou nezaměstnanosti v Evropské unii. Podle Výběrového šetření pracovních sil Českého statistického úřadu nebylo nikdy v novodobé české historii tak málo lidí bez práce – jen 150 tisíc. Na úřadech práce jsou ale fronty nezaměstnaných o něco delší: necelých 300 tisíc lidí. Přesto tak nízký počet registrovaných měly úřady práce naposledy v roce 1998. Na jedno volné pracovní místo teď připadají v průměru méně než dva uchazeči. A v superlativěch a bezbřehém optimismu bychom mohli ještě všelijak pokračovat. Ale každá mince má dvě strany, a tak i rekordně nízká nezaměstnanost v sobě skrývá některá negativa.

Číslo a počtu volných (tedy neobsazených) pracovních míst zároveň říkájí, kolik pracovníků zaměstnavatelům chybí. Podnikatelé si už nějaký čas stěžují, že nemohou přijímat nové

zakázky z důvodu nedostatku potřebných lidí. Často už nestíhají plnit ani nasmlované zakázky a hromadí se jim nedokončená výroba. Nedostatek zaměstnanců je mezi podnikateli v současnosti druhou nejčastěji zmiňovanou bariérou růstu. Nebýt této překážky, například český vývoz by roste o jedno až dvě procenta rychleji.

Ekonomika ale přitom, nebo spíše právě proto

Zaměstnanost roste hlavně ve službách, které nejsou tak výkonné jako průmysl, takže zhoršují růst celkové produktivity práce.

neroste nijak závratným tempem. V současné čtyřleté konjunkturu činí průměrný růst českého hospodářství něco málo přes tři procenta ročně. Před globální finanční krizí ale naše ekonomika dokázala růst v průměru i o pět a více procent, a český trh práce se přitom zdaleka tolik nepřehřival. Volných pracovních míst bylo méně, zato mzdy i po očištění o inflaci rostly o třetinu rychleji.

Jinými slovy, současná expanze české ekonomiky

vyžaduje daleko více pracovních sil, ideálně pak těch levných. Převážná část nabízených volných pracovních míst je určena pro řemeslníky a opraváře, pro obsluhu strojů a zařízení a pro pomocné a nekvalifikované zaměstnance.

Důvodů, proč ekonomika potřebuje ke svému růstu větší počet pracovníků, může být několik. Za zásadní ale považují dva. Zprvu – zaměstnanost roste ve službách, a to především v obchodě či dopravě, kde jsou dlouhodobě podprůměrné mzdy. Služby také nejsou tak výkonné a produktivní jako například průmysl, takže zhoršují celkové údaje u růstu produktivity práce v Česku.

Zadruhé – hlad po levné pracovní síle vypovídá leccos také o charakteru české ekonomiky. O její závislosti na (zatím) levné, a přitom kvalitní pracovní síle a o postavení české výroby na zahraničních trzích, kde se velmi těžko prosazuje s jinou nálepkou než „Czech made = levně a kvalitně“. I malý krok třeba ke značce „Czech made = kvalitně a za dobrou cenu“ by byl pro českou ekonomiku velkým skokem v globálním hodnotovém řetězci. V něm se zatím nacházíme v dolní třetině.

Autorka je hlavní ekonomkou Raiffeisenbank

Glosa

Divná tradice

První politické krůčky podnikatele, miliardáře a filantropa Dalibora Dědka se nepovedly. V rozhovoru pro deník Právo prohlásil, že Starostové, jimž poskytl podporu, odmítají spolupracovat s Andrejem Babišem jen kvůli mládí a ideálům svého volebního lídra. A že by chtěl „být v roli mentora, který ho naučí si možnost spolupráce s Babišem představit“. Jan Farský tento ústřel snaživě žehlil na sociálních sítích a zdůrazňoval, že odmítavý postoj STAN k vládě s Babišem se ani přes názor důležitého podporovatele a sponzora nemění. Leč škody už byly napáchány.

Je pozoruhodné, že přes čím dál častější snahu nejryznějších miliardářů zaseknout drápek v politickém životě (či zaseknout jej legitimněji, viditelněji než dřív) zůstává Andrej Babiš jediným, kdo v této disciplíně skutečně uspěl. Všichni ostatní jsou v politice jako sloni v porcelánu a jejich aktivity v tomto směru zatím působí neobratně, nešťastně, některé i zoufale. To ale nic nemění na tom, že by bylo lepší, kdyby šéf ANO tuto divnou tradici raději vůbec nezaložil.

Martin Čaban

SLEDUJ PŘÍMÉ PŘENOSY
VŠECH ZÁPASŮ HET LIGY NA

iSport.cz

„**STRÍLEJ!**”

iSport.cz VŽDY V PRVNÍ ŘADĚ

E15 meetings
& business

Chcete vědět, jak se změní finance v internetové době?

FINTECH REVOLUCE II.

FINTECH REVOLUCE V ČESKU A VE STŘEDNÍ EVROPĚ

Generální partner

Partneři

HOME
CREDIT

schönherr
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

14. 9. 2017
NÁRODNÍ TECHNICKÁ KNIHOVNA

Registrujte se na www.e15.cz/events

Odvážné scény ve filmu nebyly zbytečné

■ Role farmáře, který v romanci Na konci světa změnil citově uzavřeného Angličana, dvaatřicetiletému rodáku z Bukurešti letos změnila kariéru. Film úspěšný na mnoha festivalech včetně Sundance, Berlinale a Edinburghu rumunskému herci Alecu Secareanovi získal mezinárodní pozornost. Snímek prostřednictvím nové sekce uvádí i Letní filmová škola v Uheriském Hradišti.

Iva Přivřelová

Foto: ČTK

TĚŽKÁ PŘÍPRAVA. Kvůli roli ve snímku *Na konci světa* absolvoval Alec Secareanu i dvou týdnů stáž na farmě, kde se učil všechny základní farmářské práce.

zobrazeno zbytečně, nejde o žádné exhibování. Ty scény jsme nacvičovali, vyžadovaly určitou choreografii.

ES Jak na gay romanci reagovala vaše rodina?

Má rodina mě podporuje a s gay tématem problém nemá. Je pravda, že Rumunsko v minulosti gay komunitu zrovna moc netolerovalo. Doufám proto, že tento film může homosexuálům v mé zemi pomoci, aby byli lépe přijímáni. Rumunská společnost je dost tradiční, ale v posledních letech se otevírá i vůči gay komunitě.

ES Gheorghe ve filmu *Na konci světa* víc než kvůli své sexuální orientaci čelí nedůvěře proto, že pochází z Rumunska. Zažil jste podobnou xenofobii v Británii i vy?

Jednou, v Yorkshiru. Bylo to dost divné. Chtěli jsme si koupit nějaké drinky, prodáváč chtěl vidět mou občanku, když zjistil, odkud jsem, zblednul, začal vyšiloval a nedovolil mi koupit si pití. Tak jsem si nechal zavolat manažera a ten to vyřešil.

ES Yorkshire je jinak známý jako kraj krásné přírody, proslavené romány sester Brontëových jako *Na větrné hůrce*. Líbilo se vám tam? Moc jsem nevěděl, co od Yorkshiru čekat. Přijel jsem tam na začátku jara, čekal jsem počasí jako v Rumunsku, tepleji a kvetoucí kytky.

Jenže tak to tam vůbec nevypadalo. První týdný bylo počasí šílené, až jsem z toho začal být trochu deprimovaný. Snažil jsem se tuhle zkušenost aspoň využít pro vystavění své postavy. Gheorghe je člověk, který rozumí přírodě.

ES Hodně rozumí i práci na farmě. Bylo těžké se přesvědčivě naučit všechny potřebné farmářské dovednosti?

Farmařina byla těžká dost. Každý den jsme museli zhruba šest až osm hodin pracovat na ovčím statku, abychom poznali, o jak obtížný život se jedná. Jako farmář si nemůžete dovolit být nemocný nebo odjet na dovolenou. Každý den se musíte starat o farmu a zvířata.

ES Na jak dlouho jste se díky filmu *Na konci světa* proměnil ve farmáře?

Natáčeli jsme sedm týdnů. Původně mělo jít o šest, ale došlo k nějakým změnám. Předtím jsme dva týdny zkoušeli a učili se farmařit. Celá práce na filmu byla hodně intenzivní. Francis Lee ale věděl, jak nám vytvořit prostředí, kde se budeme cítit bezpečně, abychom se mohli otevřít všem citům svých postav. Ta pravdivost je podle mě vidět i na plátně.

ES A přispívá k tomu, že *Na konci světa* patří k nejlépe hodnoceným festivalovým filmům roku, ze Sundance si odvezl cenu za režii, z Edinburghu cenu za nejlepší britský snímek. Co máte v plánu dál?

Díky filmu jsem získal agenta v Londýně a plánuju víc snímků v angličtině. Uvidíme, jak se to vyvine, ale jsem optimistický. V Rumunsku není filmový průmysl zas tak velký, takže bych rád pracoval v Evropě nebo ve Spojených státech amerických.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Krátce

Letní Letná nabídne na dvě stovky akcí

Ke dvěma stovkám akcí nabídne festival nového cirkusu a divadla Letní Letná. Od 17. srpna do 3. září představí několik velkých zahraničních produkcí i domácí novocirkusovou scénu. K tahákům 14. ročníku patří burleskní kabaret kanadského souboru Alfonse. Letos na Letní Letné budou hostovat čtyři zahraniční soubory, dva větší a dva menší. K těm početnějším patří ještě francouzsko-belgický soubor Collectif Malunés.

Vladimír a Adam Mišíkovi natočili duet

Legenda tuzemského bigbitu Vladimír Mišík a jeho syn, zpěvák a herec Adam, natočili první společnou píseň a také klip. Jedná se o novou verzi dávného a zlidovělého hitu Vladimíra Mišíka na text Václava Hraběte Variace na renesanční téma, kterou poprvé vydal s Etc na své druhé desce z roku 1980. Píseň v produkci Jana P. Muchowa zazní v připravovaném filmu Martina Koppa s názvem *Bajkeři*. **Vice E15.cz**

/čtk, duk/

Tipy

E15

HBO2 • dnes 21.05

MOST ŠPIONŮ

Snímek Stevena Spielberga z dob vyjaté studené války na konci padesátých let s Tomem Hanksem a Markem Rylancem, jenž za roli získal Oscara.

BLAKE CROUCH: TEMNÁ HMOTA

Úspěšný pokus o útěk

■ Průměrný profesor fyziky Jason Dessen se po únosu probudí na nemocničním lůžku ve světě, kde jeho život není tím, který zná. Jeho žena není jeho žena a syn se nikdy nenarodil. Navíc Jason není obyčejným profesorem, ale géniem v oboru kvantové mechaniky. Cesta zpět k rodině představuje pro hrdinu průchod peklem.

Na zdi přímo před námi stojí velikými písmeny nápis VELOCITY LABORATORIES.

Nalevo: několik výtahů. Napravo: bezpečnostní kontrola. Strážný, který vypadá dost drsně, stojí mezi detektorem kovů a turniketem. Hned za ním je východ.

Vypadá to, že bezpečnostní opatření jsou tu namířena spíš směrem ven – že mají spíš bránit lidem vstoupit než odejít.

Leighton mě vede podél výtahů chodbou k dvoukřídlým dveřím na jejím konci, které otevře svou kartou.

Když vstoupíme, rozsvítí. Objeví se pěkně vybavená kancelář, na zdech visí letecké fotografie – komerční letouny, vojenské nadzvukové stíhačky a motory, které je pohánějí.

Zaujme mě zarámovaná fotografie na stole – starší muž, který drží v náručí chlapce velmi podobného Leightonovi. Stojí v hangáru před obrovským dvouproudovým motorem, který se právě montuje.

„Říkal jsem si, že ti moje soukromá koupelna bude příjemnější.“

Leighton ukáže na dveře v rohu. „Já budu tady,“ dodá, sedne si na kraj psacího stolu a vytáhne mobil. „Zavolej, kdybys něco potřeboval.“ Koupelna je chladná a dokonale čistá.

Je tady záchod, pisoár, sprcha a na zadní stěně malé okénko.

každé straně je páčka, kterou se okno zřejmě zajišťuje.

Měří jen nějakých šedesát na šedesát, nejsem si jistý, jestli bych se protáhl.

Leightonův hlas se v koupelně tříští a teprve, když se plížím zpátky k umyvadlu, slyším ho zase jasně.

„... nejhorsí, co bys mohl udělat, je pokoušet se to všechno zvládnout sám. Co si budeme povídat, ty jsi z těch, co si myslí, že sami stačí úplně na všechno.“

Bližím se ke dveřím.

Je na nich otočný zámek.

Chvějícími se prsty jím pomalu otáčím.

„Ale bez ohledu na to, jak se cítíš,“ jeho hlas je teď blízko, jen pár centimetrů ode mě, „chci, abys mi to řekl, a jestli potřebuješ ten debrifink odložit na zítřek nebo až...“

Odmlčí se, když zámek tiše zacvakne.

Chvilku se nestane nic. Opatrně poodstoupím.

Dveře se skoro neznatelně pohnou a pak se divoce zatřesou.

„Jasone. Jasone!“ volá Leighton.

A pak slyším: „Potřebuju bezpečnostní tým do své kanceláře, okamžitě.“ Dessen se zamkl v koupelně.“

Dveře se otřesou, jak do nich Leighton vrazí, ale zámek drží. Rozběhnu se k oknu, stoupnu na pisoár a zvednu obě páčky.

Leighton na někoho křičí, a ačkoli slovům nerozumím, mám dojem, že slyším bližší se kroky.

Okno se otevře.

Dovnitř vnikne noční vzduch.

Ani když si stoupnu na pisoár, nejsem si jistý, že tam nahoru dokážu vylézt.

Odráží se směrem k otevřenému oknu, ale povede se mi dostat skrz jen jednu paži.

Něco buší na dveře koupelny a moje boty skřípou o hladký povrch stěny. Není

tady o co se zachytit ani opřít.

Spadnu na podlahu, vyšplhám znova na pisoár.

Leighton na někoho křičí: „Dělejš!“

Vyskočím znova a tentokrát se mi podaří dostat ven obě paže a zachytit se parapetu. Moc dobře se mi tam nedrží, ale aspoň nespadnu.

Protáhnu se ven, právě když se za mnou rozlétnou dveře.

Leighton křičí mé jméno.

Půl vteřiny letím tmou.

Dopadnu obličejem na chodník.

Vyškrábu se na nohy, omámený, dezorientovaný, po tváři mi teče krev.

Jsem venku, v temné

uličce mezi dvěma budovami. V okénku nade mnou se objeví Leighton.

„Jasone, nedělej to. Nech mě, abych ti pomohl.“

Běžím a běžím. Nemám tušení kam, jen se řítím na konec uličky.

Čtrnáct měsíců čekali, až se vrátím. Rozhodně mě teď nenechají z téhle budovy odejít. Rozhodně ne dnes.

Sednu si na záchod.

Hrud' se mi svírá tak, že skoro nemůžu dýchat.

Čtrnáct měsíců čekali, až se vrátím. Rozhodně mě teď nenechají z téhle budovy odejít. Rozhodně ne dnes.

A možná ještě dlouho ne, vzhledem k tomu, že nejsem ten, s kým se domnívají, že mluví.

Ledaže tohle všechno je nějaký složitý test nebo hra.

Za dveřmi se ozve Leightonův hlas: „Všechno v pořádku?“

„Jo.“

„Já nevím, cos v té věci viděl, ale nezapomeň, že tu pro tebe vždycky jsem, kamará-

de. Jestli panikaříš, tak mi to řekni, ať ti můžu pomoci.“

Vstanu.

„Koukal jsem na tebe z hlediště,“ pokračuje.

„A musím říct, žeš vypadal dost mimo.“

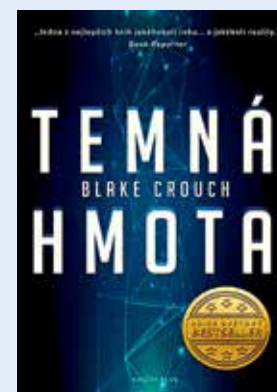
Kdybych se s ním vracel po chodbě, mohl bych utéct a vyběhnout ze dveří?

Představím si toho moutného strážného, co stál u detektoru kovů. Ne, asi ne.

„Myslím, že po fyzické straně budeš v pořádku, ale o tvůj psychický stav mám obavy.“

Abych dosáhl na okno, musím si stoupnout na porcelánový kraj pisoáru. Po

O knize

Vážení čtenáři, v průběhu prázdninových měsíců vám nabídneme úryvky z několika knih. Každý týden se jeden titul představí **pěti ukázkami**.

Tento týden představujeme thriller Blakea Crouche **Temná hmota** vydaný pod značkou Knižní klub.

Foto dne

ELEKTRICKÝ START. Stíhačka F/A-18F Super Hornet nabírá výšku po startu z americké letadlové lodi Gerald R. Ford plující v Atlantiku. Počáteční zrychlení potřebné ke vzletu nezískal letoun pomocí běžného parního katapultu, ale díky nově zaváděnému elektromagnetickému zařízení EMALS. Devadesátimetrový palubní systém dokáže letadlo o hmotnosti 45 tun vystřelit rychlostí až 240 kilometrů za hodinu.

Trendy

Hygge – sympatický severský fenomén

■ Nový skandinávský trend si pohodu vykládá po svém. Popírá módní představy o zdravém životě.

Anna Vacková

Do regálů knižních prodejců právě přibýlo pár publikací o hygge, tajemství šťastného severského života. Skandinávci v čele s Dány a Nory se přitom umísťují na předních příčkách nejspokojenějších národů podle výzkumů OSN. Takže na hygge může něco být. Tento trend však jde proti všem upjatým

směrům zdravého životního stylu. Autorka jedné z knih o hygge Signe Johansenová píše: „V kaši s chia semínky,

datlemi a avokádem bez chuti žádné hygge nenajdete. Když si budete chtít dát muffin, dejte si ten nejlepší

DO BAČKOR. Jedno z pravidel hygge praví zbaťte se koberců a nazujte teplé ponožky nebo bačkory.

a zdravé výživě se obloukem vyhněte. Vyhněte se zdravým pochoutkám, v nichž vítězí svědomí nad chutí.“

A další poučka: travte co nejvíce času venku jakoukoliv aktivitou. Podle hygge na gauči štěstí nenajdete, pokud tedy za okny nezuří sněhová bouře, v obývacím pokoji se netřepotá několik svíček a na stole nečeká hrnek horké čokolády.

Dalším příznivým přínosem hygge je trávení času s přáteli a pití přiměřeného množství alkoholu, i to údajně udržuje pozitivní náladu po celý rok. Kromě toho jsou Skandinávci světově

uznávaní designéři, kteří se vyznačují minimalismem a jednoduchostí. Podle Johansenové je domov s hygge ten, který vyvolává pocit tepla a klidu. Skandinávci se drží několika pravidel, jak tak skvostného domova dosáhnout.

První je překvapivé: zbaťte se koberců a místo nich si pořídíte teplé ponožky nebo bačkory, vechat do domova co nejvíce světla i pomocí svíček a také po bytě rozmístit spousty rostlin. Hygge podle severanů nevyžaduje nějaké nadměrné úsilí, není nutné se kvůli němu strhat či stresovat.